

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

01 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Dumneanu

Radu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 martie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2015, în cauza penală în privința lui

Guzun Tudor Ion, născut la 03.03.1986, originar și domiciliat în sat. Porumbeni, r-nul Criuleni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 02.10.2012 – 23.03.2015 (prima instanță);

2. 16.04.2015 – 21.05.2015 (instanța de apel);

3. 22.07.2015 – 01.12.2015 (instanța de recurs ordinar).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 martie 2015, Guzun Tudor a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin aceeași sentință, Guzun Tudor a fost condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ceea ce constituie 40000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Ia. Zavtur a fost admisă în principiu și a fost lăsată spre examinare în procedura civilă.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Guzun Tudor, activînd în calitate de ofițer de urmărire penală al Secției Urmărire Penală a Comisariatului de Poliție al sectorului Rîșcani al CGP mun. Chișinău, gradul special de locotenent major de poliție, prin urmare în virtutea prevederilor art. 123 alin. (2) Cod penal, fiind persoană publică, adică funcționar public cu statut special, care conform prevederilor art. 13 alin. (1) lit. a), i) al Legii cu privire la statutul ofițerului de urmărire penală nr. 333 din 10.11.2006, are obligația să exercite atribuțiile de serviciu în strictă conformitate cu legislația precum și să aibă un comportament demn în societate și să se abțină de la fapte ce ar compromite demnitatea și onoarea de ofițer de urmărire penală, a acceptat mijloace bănești ce nu i se cuvin de la Smirnova Tatiana, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, precum și susținînd că are influență asupra factorilor de decizie a Procuraturii Rîșcani, mun. Chișinău, a pretins și a primit mijloace bănești, în următoarele circumstanțe.

La 07.09.2010 de către organul de urmărire penală a Comisariatului de Poliție al sectorului Rîșcani al CGP mun. Chișinău a fost începută urmărirea penală pe cauza nr. 2010021652, în baza art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal, în privința lui Smirnova Ecaterina.

La 26.04.2011, cauza menționată a fost încetată în baza art. 275 pct. 1) Cod de procedură penală. Ulterior, la 25.01.2012, urmărirea penală pe cauză a fost reluată și transmisă organului de urmărire penală a CPS Rîșcani pentru efectuarea urmăririi penale în continuare.

Prin rezoluția conducătorului organului de urmărire penală a CPS Rîșcani, mun. Chișinău din 06.07.2012, efectuarea urmăririi penale în continuare pe cauza nr. 2010021652 a fost dispusă ofițerului de urmărire penală Guzun Tudor.

La 25.07.2012, ora 11:30, Smirnova Tatiana a fost invitată la ofițerul Guzun Tudor pentru a fi audiată suplimentar în calitate de martor pe cauza nominalizată. La finele audierii, Guzun Tudor a pretins de la Smirnova Tatiana suma de 100 euro pentru sine, 150 euro pentru procuror, în scopul nedeclanșării unei cauze penale în privința fiicei sale, Smirnova Ecaterina, pentru violarea de domiciliu.

În asemenea circumstanțe, Smirnova Tatiana, conștientizând că în cazul refuzului pot surveni consecințe nefaste pentru interesele fiicei sale, Smirnova E., a acceptat cerințele înaintate de către ofițer și la 07.08.2012, în cadrul întâlnirii ce a avut loc în localul cafenelei-bar „Tik-Tak”, situat în mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam 65, Guzun Tudor a primit de la cet. Smirnova T. suma de 100 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale constituia 1550,47 lei, pentru a nu porni o cauză penală conform elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 179 Cod penal, violare de domiciliu, în privința fiicei sale, Smirnova E.

În cadrul discuțiilor purtate dintre aceștia, ofițerul de urmărire penală a pretins de la ultima suma de 150 euro, susținând că are influență asupra procurorului din cadrul Procuraturii Rîșcani, mun. Chișinău, care conducea urmărirea penală pe cauza nominalizată și-l va putea determina pe ultimul să înceteze cauza și să nu pornească o altă cauză penală pentru violarea de domiciliu în privința fiicei sale, Smirnova E.

Ulterior, la 10.08.2012, în incinta Ministerului Agriculturii, amplasat în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 162, Guzun Tudor a primit de la Smirnova T. suma de 150 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale constituia 2315,22 lei.

2.1. De către organul de urmărire penală, Guzun Tudor a fost învinuit pentru faptul de extorcare a mijloacelor bănești de la Smirnova Tatiana, fiindu-i încadrate acțiunile în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, extorcarea de către o persoană publică a mijloacelor bănești, ce nu i se cuvin, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcțiilor sale, precum și pretinderea, primirea de bani, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice pentru a-l face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Guzun Tudor în baza art. 326 alin. (1) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat:

- sentința este ilegală din cauza lipsei probelor care să confirme faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal și existenței circumstanțelor flagrante de provocare și de înscenare din partea organului de urmărire penală, fapt care, potrivit normelor procesual-penale, duce la excluderea urmăririi penale a numitului T. Guzun;

- s-a stabilit cu certitudine faptul că probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești, au fost administrate cu încălcarea prevederilor art. 7, 94 Cod de procedură penală, fapt care impunea instanța să dispună excluderea acestora din proces și, respectiv, nu permitea punerea lor la baza unei sentințe de condamnare.

Totodată, probele administrate de acuzare și apărare, examinate în cadrul cercetării judecătorești, demonstrează lipsa faptului extorcării sau pretinderii sumelor de bani de către Guzun Tudor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2015, pronunțată integral la 18 iunie 2015, a fost admis apelul avocatului, din alte motive decât cele invocate, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Guzun Tudor a fost condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal (red. Legii nr. 78 în vigoare 25.05.2012) la amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ceea ce constituie 20000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel a conchis, că probele administrate de către organul de urmărire penală și verificate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal și anume prin:

- declarațiile părții vătămate Zavgur Ia. și ale martorilor Smirnova T., Guzun N., Fiodorov Iu.;

- procesele-verbale din 07.08.2012 și din 11.08.2012 de interceptare și înregistrare a convorbirilor și imaginii video dintre inculpat și Smirnova T., privind pretinderea mijloacelor bănești (vol. I, f.d. 31-32, 34-38, 55-57, 59-63);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.08.2012, privind depistarea mijloacelor bănești în sumă de 150 euro aruncate de inculpat (vol. I, f.d. 71-72);

- procesul-verbal de percheziție și examinare corporală din 10.08.2012 a inculpatului, în rezultatul căreia pe mâinile ultimului au fost depistate urme de substanță fluorescentă cu care au fost marcate mijloacele bănești ce i-au fost transmise (vol. I, f.d. 76-77);

- raportul de expertiză nr. 1778 CNEJ, 572 CCCEC din 16.08.2012, conform căruia pe suprafața reversă laterală pe câmpul alb a trei bancnote cu nominalul a câte 50 euro fiecare, ridicate în timpul cercetării la fața locului din 10.08.2012, se vizualizează inscripția „MITA CCCEC” (vol. I, f.d. 169-179).

La fel, instanța a menționat că probele administrate și apreciate, în temeiul art. 100, 101 Cod de procedură penală, combat declarațiile inculpatului și avocatului, prin care se susține că inculpatul nu se face vinovat de comiterea infracțiunii, această metodă fiind aleasă întru evitarea răspunderii penale.

Colegiul a menționat că, argumentul avocatului despre faptul că nu a fost demonstrată în realitate lipsa faptului extorcării sau pretinderii sumelor de bani de către inculpat, iar pe de altă parte provocarea sistematică din partea denunțătoarei, care a acționat sub îndrumarea reprezentanților organului de urmărire penală, precum și încălcarea normelor de procedură, care au viciat procesul și probele administrate nu diminuează valoarea probantă a elementelor de fapt dobândite pe parcursul urmăririi penale în calitate de probe, fiindcă vinovăția inculpatului a fost demonstrată integral prin probele cercetate la judecarea cauzei.

Referitor la discuțiile purtate de către inculpat cu Smirnova după expedierea cauzei penale în privința fiicei acesteia procurorului cu propunere de finisare, care au avut loc în timpul aflării inculpatului în concediu de odihnă anual, precum și faptul că materialele cauzei nu conțin date administrate de către organul de urmărire penală și prezentate de către acuzator în cadrul cercetării judecătorești, potrivit cărora inculpatul ar fi fost implicat în comiterea actelor de corupție, argumentul precum că în lipsa instigării la comiterea infracțiunii care i s-a incriminat inculpatului, acesta nu ar fi comis-o, este

combătut prin înregistrarea video care confirmă de câteva ori refuzul lui T. Guzun de a primi careva bani, însă acest refuz a avut loc pînă la momentul scoaterii de către Smirnova Tatiana a banilor și nu se constată că din partea ei a fost provocat Guzun T., ci din contra cînd Smirnova T. a scos pe masă cele 2 bancnote a cîte 50 euro au fost luate și acceptate de către Guzun T. și învelite în 2 șervețele din hîrtie de culoare albă, fiindu-i promis pe viitor că se va strădui să influențeze procurorul, care conducea urmărirea penală pe cauza Smirnova Ecaterina și-l va putea determina pe ultimul la încetarea cauzei penale în privința acesteia. Tot aici, din convorbirea lui T. Guzun cu T. Smirnova s-a constatat faptul că pe viitor acesta va influența emiterea unei ordonanțe de încetare a cauzei penale în privința lui Smirnova E., ceea ce caracterizează traficul de influență.

Nu a fost acceptat și argumentul avocatului precum că, se impune constatarea nulității procesului-verbal de primire a plîngerii din 03.08.2012 fiind completat într-o limbă necunoscută denunțatoarei Smirnova Tatiana, deoarece aceste încălcări urmau să fie înaintate de către Smirnova T., iar pe parcursul examinării cauzei în cadrul ședinței de judecată aceasta a declarat prin intermediul interpretului aceleași declarații ca și cele de la urmărirea penală fără a invoca un astfel de temei, mai mult ca atît, procesul-verbal a fost semnat de Smirnova T., care nu a avut obiecții.

Poziția inculpatului cu privire la provocarea de către denunțatoare la comiterea infracțiunii, care a acționat sub îndrumarea organelor de drept este combătută prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.08.2012, unde au fost depistate mijloacele bănești în sumă de 150 euro aruncate de către inculpat, totodată din înregistrările video se demonstrează că banii au fost aruncați de către ultimul, dînsul deplasîndu-se la serviciu la Smirnova T. anume pentru a primi și a doua tranșă a bancnotelor.

Colegiul penal a mai reținut și faptul că, Guzun Tudor a pretins mijloace bănești de la Smirnova Tatiana ce se demonstrează prin procesele-verbale de interceptare, înregistrare a comunicărilor și imaginilor din 11.08.2012.

Instanța de apel soluționînd chestiunea cu privire la pedeapsă, a menționat că instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de personalitatea inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, însă, a aplicat prevederile unei legi defavorabile inculpatului numindu-i pedeapsa prin prisma sancțiunii Legii nr. 326 din 23.12.2013 în vigoare la 25.02.2014, deși infracțiunea a fost comisă la 10.08.2012, astfel, pedeapsa urmează a fi stabilită conform Legii nr. 78 în vigoare la 25.05.2012, care prevedea pedeapsa amenzii de la 500 la 1500 unități convenționale.

5. Avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului la 09 iulie 2015, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 11), 15) Cod de procedură penală, a atacat cu recurs ordinar hotărîrile judecătorești, solicitînd casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărîri de încetare a procesului penal în privința lui Guzun T., din motivul existenței circumstanțelor care exclud urmărirea penală.

În argumentarea recursului a invocat:

- instanțele judecătorești au dat o apreciere greșită probelor administrate la dosar și verificate în ședințele de judecată, deoarece probele care au stat la baza hotărîrilor de condamnare nu sunt pertinente și concludente, astfel nu dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii și anume: declarațiile martorilor Smirnova T., Zavtur I., procesele-verbale de înregistrare audio și video din 07.08.2012, 11.08.2012, de cercetare la fața locului din 10.08.2012;

- inculpatul a fost provocat de către Smirnova T. la comiterea infracțiunii, aceasta fiind îndrumată de către organul de urmărire penală, iar fapta de extorcare în realitate nu a avut loc;

- circumstanțele de fapt, confirmate prin probele acușării demonstrează înscenarea și pregătirea de către organul de urmărire penală a instigării inculpatului în comiterea infracțiunii;

- procesul-verbal de primire a plîngerii cet. Smirnova T. din 03.08.2012 urma a fi declarat nul, deoarece a fost întocmit într-o limbă necunoscută denunțatoarei, în lipsa traducătorului, că începerea urmăririi penale s-a efectuat contrar prevederilor art. 274 Cod de procedură penală, astfel conform art. 251 Cod de procedură penală, actele procedurale și probele administrate în cadrul urmăririi penale, atrag nulitatea acestora;

Recurentul a concluzionat că, actele de procedură penală menționate în recurs au fost administrate contrar prevederilor art. 94 Cod de procedură penală, astfel atrag nulitatea lor în sensul art. 251 Cod de procedură penală și nu puteau fi admise în calitate de probă;

- instanța de apel a refuzat examinarea înregistrării video întru demonstrarea evenimentelor ce au decurs altfel decît au fost fixate în procesele-verbale respective ale acțiunilor de urmărire penală, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, iar obiecțiile părții apărării în ședința din 21.05.2015 nu au fost consemnate în procesul-verbal, ce contravine prevederilor art. 336 alin. (3) pct. 6), 7) Cod de procedură penală.

Mai mult, partea apărării, în conformitate cu art. 336 alin. (5), (6) Cod de procedură penală, nu a fost înștiințată despre întocmirea și semnarea procesului-verbal pentru a lua cunoștință cu acesta și ulterior de a formula obiecții asupra lui;

- jurisprudența CEDO nu admite provocarea ca mijloc de constatare a infracțiunii. Instanța are obligația de a efectua o examinare atentă a materialului de urmărire penală și de a lua măsurile necesare pentru descoperirea adevărului în scopul determinării dacă a existat sau nu o provocare, iar în caz afirmativ să procedeze la excluderea probelor obținute în acest mod.

6. Procurorul a depus referință asupra recursului, solicitînd declararea inadmisibilității acestuia, din motiv că recurentul solicită reaprecierea probelor, temei care nu este prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, ținînd seama de opinia expusă în referință, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Recurentul a invocat temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 11), 15) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale și instanța de judecată internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Însă, la judecarea cauzei menționate în instanța de recurs, aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare.

Astfel, se relevă că, respectînd prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul avocatului, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, fiind cercetate suplimentar probele administrate de instanța de fond, astfel ajungînd la concluzia corectă enunțată la pct. 4.1 din decizie.

În sensul prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea din alte motive a apelului declarat, precum și motivele adoptării soluției.

În acest context, instanța de recurs, menționează că din conținutul deciziei rezultă, că instanța de apel corect a constatat fapta și circumstanțele săvârșirii infracțiunii de către inculpat, descriindu-le în partea descriptivă, ulterior, motivându-se concluzia de vinovăție a acestuia.

Verificând procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel (vol. II, f.d. 127-131) și lecturând textul deciziei, rezultă că instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, și-a motivat soluția adoptată în baza probelor administrate și verificate în ședința de judecată a instanței de apel, fapt reflectat în procesul-verbal al ședinței de judecată, fiind audiat inculpatul, instanța oferind răspunsuri la toate motivele invocate în apel, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor legale.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Potrivit textului recursului, recurentul critică probele apreciate de prima instanță și de instanța de apel, iar în acest sens Colegiul penal reține, că instanțele judecătorești, au verificat și apreciat probele în ședința de judecată, în conformitate cu prevederile art. 100 alin. (4), 101 Cod de procedură penală, au stabilit toate aspectele de fapt și de drept, astfel corect ajungând la concluzia cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă în corespundere cu prevederile art. 61, 75 Cod penal.

Totodată, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce probele pertinente și concludente, analizate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate.

Instanța de recurs remarcă, că criticile formulate de recurent, menționate la pct. 5 din decizie, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o motivare argumentată și expusă la pct. 4.1 din prezenta decizie, soluție, care este susținută și de instanța de recurs, și a cărei reluare nu se mai impune.

La fel, instanța de recurs menționează, că dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, nu se conține în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, astfel criticile formulate de recurent nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârilor judecătorești.

În altă ordine de idei, Colegiul penal apreciază critic argumentele recurentului despre faptul că inculpatul a fost provocat de către Smirnova T. la comiterea infracțiunii, că provocarea ca mijloc de constatare a infracțiunii nu se admite și că procesul-verbal de primire a plîngerii cet. Smirnova T. din 03.08.2012 urma a fi declarat nul, din motiv că a fost întocmit într-o limbă necunoscută denunțătoarei, în lipsa traducătorului, ce atrage nulitatea acestuia, deoarece asupra acestora s-a expus argumentat instanța de apel în decizia sa, considerându-le neîntemeiate.

Privitor la motivul că partea apărării nu a făcut cunoștință cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că este neîntemeiat, deoarece potrivit materialelor cauzei partea apărării a făcut cunoștință cu materialele respective (f.d. 246, 252, vol. I).

Totodată, Colegiul remarcă, că partea apărării nu a contestat acțiunile organului de urmărire penală conform art. 313 Cod de procedură penală, privind înlăturarea pretinselor încălcări procedurale.

Cu referire la argumentele privind neconsemnarea în procesul-verbal a acțiunilor instanței și a demersului formulat de partea apărării, cât și faptul neînștiințării despre întocmirea și semnarea procesului-verbal, Colegiul penal relevă că acestea nu pot duce la careva consecințe juridice legate de răsturnarea soluției în speța dată. Mai mult, recurentul a dispus de suficient timp de a face cunoștință cu procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel și de a formula obiecții asupra lui, nefiindu-i încălcat acest drept, ținându-se cont și de faptul că a anexat la recurs copia înregistrării audio a ședinței de judecată a instanței de apel pe suport CD.

Instanța de recurs remarcă că recurentul, referindu-se la prezența în cauză a unor încălcări procedurale, își expune propria opinie asupra problemei de apreciere a probelor reținute de instanțe, care l-au declarat pe inculpat vinovat, optînd pentru soluția încetării procesului penal. Această solicitare nu poate fi temei de reexaminare a cauzei în aspectul reaprecierii circumstanțelor de fapt și de drept deja stabilite. În recurs autorul supune analizei probele administrate, însă, le apreciază conform propriei opinii și le interpretează din punctul lui de vedere, aceasta fiind o poziție aleasă în scop de apărare.

În baza celor constatate, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel a adoptat o hotărîre legală și întemeiată, astfel recursul ordinar declarat în prezenta cauză, urmează a fi respins, ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2015, în cauza penală în privința lui ***Guzun Tudor Ion***, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru